

Простежмо тлумачення цих слів у ряді словників української мови і пересвідчимось, що вони мають тотожне значення і є взаємозамінними у текстах різних стилів і жанрів. Зокрема, авторитетним підтвердженням цьому є «Словник синонімів української мови», де *буриштин* і *янтар* подано в одному синонімічному ряду без жодних рекомендацій-обмежень щодо вживання.

Ще на початку минулого століття знак смислової рівності між цими словами поставив Б. Грінченко, пославшись також на авторитет Є. Желехівського: «*Буриштин*, ну, м. Янтарь. Желех.» Значно пізніше цю абсолютну значеннєву відповідність науково підтвердив академічний 11-томний Словник української мови. *Янтар* тут має визначення: 1. 'Скам'яніла викопна смола хвойних дерев (переважно жовтого кольору різних відтінків)';

2. 'Виріб з цієї смоли'. У тому ж словнику під гаслом *буриштин* читаємо: 'те саме, що янтар'.

В Універсальному словнику-енциклопедії автори виносять обидва слова в єдине гасло, що не залишає жодних сумнівів у їх значеннєвій тотожності: '*буриштин (янтар)*, природна органічна сполука, викопна смола хвойних дерев'. Отже, не дивно, що і в науковій, і в науково-популярній літературі ці слова функціонують рівноцінно: «*Буриштин* добувався не тільки на побережжі Балтійського моря, а і в середній течії Дніпра» (О. Воропай); «Башняк бачив багато *янтарю*, який видобувають у великій кількості на східному березі Сахаліну» (з газ.). Так само взаємозамінними є *буриштин* і *янтар*, коли вони уживаються як назви коштовностей: «Блимали нанизані на ремінці персні і обручки, палали жаровнями миски шліфованих, але не оправлених *буриштинів*» (З. Тулуб); «Доречним подарунком у таких випадках можуть бути менш претензійні сердолік, *янтар* чи бірюза» (з журн.).

А якому ж із названих слів віддають перевагу наші письменники? Мабуть, жодному, бо як *буриштин*, так і *янтар* в українській літературі стають основою для творення рельєфних художніх образів: «Чиста рідина світиться проти свічки, як *буриштин*, золотистими переливами» (П. Колесник); «Осінні вечори прозорі, як *янтар*» (А. Малишко); «Яблуко лежить переді мною світле, аж прозоре, мов *янтар*» (М. Рильський).

Галина Сюта